REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA KMETIJSTVO, GOZDARSTVO IN PREHRANO

IZBRANA KAKOVOST IN PROMOCIJA PRIDELKOV IN IZDELKOV PRVIH SEKTORJEV MLEKO IN MESO

Janja Kokolj Prošek

Nova Gorica, 1. junij 2016

IZBRANA KAKOVOST Slovenije
DRŽAVA PRIDELAVE IN PREDELAVE

Zakaj potrebujemo promocijo?

- **Globalizacija**
- **Večja konkurenca**

- **Spremenjene navade potrošnikov**
- **Vlaganje v promocijo in informiranje potrošnika**

Dosedanji učinki splošne promocije

- Potrošniki v večji meri **preverjajo poreklo** živil (slovenska surovina)
- Več kot 50% potrošnikov **preverja sestavo** živil
- „Slovenski pridelki in živila so **kakovostni in okusni**“
- „Domači proizvodi so dragi“
- **Pripravljeni plačati več** za slovenska živila
- **Okrepljeno zaupanje** v domače proizvode zaradi učinkovitega sistema nadzora hrane
- **Trgovine**: **izpostavljajo** slovenske proizvode
- **Gostinci**: v jedilnike **vključujejo lokalne** kmetijske proizvode in živila, promovirajo **tradicionalne slovenske jedi**
- Več potrošnikov meni: **uvožena hrana** je **prav tako kakovostna** kot domača.

Koristi promocije za posameznika

- **koristi za pridelovalce/predelovalce vključene v shemo "izbrana kakovost – Slovenija"**

Kakovosten proizvod
Redna **kontrola**
Pridelan (slovensko poreklo surovine) **in predelan v Sloveniji**

Enotna označba na policah trgovin = **vidni** in **prepoznavni** proizvodi, **pozitivno razlikovanje** od drugih proizvodov

Okrepljeno informiranje o pomenu "IK-Slovenija" in **promocija proizvodov** iz sheme

Prepozna **konkretne lokalne proizvode**, povezuje s pozitivnimi atributi

Povečano povpraševanje in prodaja proizvodov s slovensko surovino:

- Ohranitev/povečanje tržnega deleža;
- Rast prihodkov od prodaje
- Večanje proizvodnje
- Krepitev agroživilske verige

Nizek prispevek → velik skupni učinek

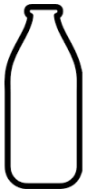

0,5 EUR/1.000 litrov

0,70 EUR/govedo pod enim letom
2,40 EUR/govedo nad enim letom
0,003 EUR/glavo perutnine

Prispevek države
648.000 EUR + **380.000 EUR***

882.000 EUR* + Prispevek države **751.000 EUR**

1,028 mio EUR

1,633 mio EUR

POMEMBNO - **začetek plačevanja prispevka**

- **v letu 2016**: prvi dan naslednjega meseca, ko Evropska komisija Sloveniji odobri združljivost sheme državne pomoči za promocijo s pravnim redom EU. Prispevek se nato plačujejo vse **do 31. decembra 2018**.

* Izračun predvidenih zbranih sredstev na predpostavki letne proizvodnje iz leta 2015 in začetkom zbiranja sredstev s 1. julijem 2016.

Višina prispevka in obveznosti plačila

- **Višina prispevka**

0,5 €/1.000 litrov kravjega mleka oz. 0,0005 €/liter
0,70 €/glavo govedi staro do enega leta
2,40 €/glavo govedi staro nad eno leto
0,003 €/glavo perutnine

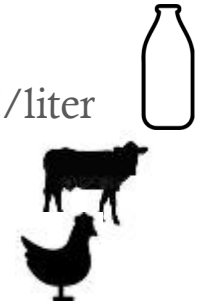

- **Zavezanci**

Nosilec kmetijskega gospodarstva (pridelovalec)
- prideluje kravje mleko, redi govedo in perutnino za meso
- vpisan v RKG
- prodaja primarne kmetijske proizvode posredniku (npr. zadruge) ali kupcu za predelavo

Kupec (predelovalec)
- kupuje primarne kmetijske proizvode, se ukvarja s predelavo ali z zakolom
- registriran v Sloveniji
- mlekarne, klavnice…

- **Obveznost plačila**

Plača **polovico** prispevka
(npr. 0,25€/1.000 litrov kravjega mleka; 1,2 €/glavo govedi staro nad eno leto…)

Plača **polovico** prispevka
(npr. 0,25€/1.000 litrov kravjega mleka; 1,2 €/glavo govedi staro nad eno leto…)

Skupaj **zbrani celotni** prispevek
(npr. 0,50€/1.000 litrov kravjega mleka; 2,4 €/glavo govedi staro nad eno leto…)

- **Obveznost obračuna in nakazila celotnega prispevka**

Nosilec nima obveznosti;
obračun in nakazilo zanj opravi kupec.
Zmanjšana kupnina, obračun prispevka na obračunskem listu.

Kupec obračuna nosilcu in sebi ter celoten znesek **nakaže**.

Začetek plačevanja in izjeme

POMEMBNO - **izjeme**

- Plačilo prispevka je po zakonu **obvezno za vse zavezance** v določenem sektorju, ne glede na to, ali vstopijo v shemo »izbrana kakovost« ali ne. Prispevek se **plačuje** le za mleko in živali v sektorju govejega in perutninskega mesa, ki se prodajo **kupcu v Sloveniji**.
- Zavezanec prispevka **ne obračuna, ne zbira in ne plača**:
  - za **mleko in živali** v sektorju govejega in perutninskega mesa, ki se **izvozijo** kupcu v tujino;
  - za **mleko**, ki se **uvozi v Slovenijo** in se zanj dokaže, da mleko nima izvora v Sloveniji;
  - za **živali** v sektorju govejega in perutninskega mesa, ki se **uvozijo v Slovenijo** in so bile od dneva vnosa **v Slovenijo rejene manj kot 90 dni pri govedu oziroma 15 dni pri perutnini**.

POMEMBNO - **začetek plačevanja prispevka**

- Vsi zavezanci za plačilo prispevka za promocijo za mleko, goveje in perutninsko meso začnejo plačevati prispevek **v letu 2016**, in sicer prvi dan naslednjega meseca, ko Evropska komisija Sloveniji odobri združljivost sheme državne pomoči za promocijo s pravnim redom EU. Prispevek se nato plačujejo vse **do 31. decembra 2018**.
- **Natančen datum oz. mesec začetka plačevanja prispevka v letu 2016** bo Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano sporočilo preko medijev, spletnih strani ministrstva in informacijskih točk po Sloveniji.

Poraba prispevka in nadzor

- Zbrani prispevek sektorjev = **namenska poraba izključno za promocijo zadevnega sektorja**

  Npr. sredstva zbrana v sektorju mleka bodo porabljena izključno za promocijo mleka in mlečnih proizvodov.

- Poraba = **transparentna** in **spremljana** s strani Sveta za promocijo

- **Redne meritve učinkovitosti** izvajanja promocije

Kje smo in nadaljnji koraki

- Pričakujemo **soglasje Evropske komisije za državno pomoč** za sektorski promociji (v roku 1-3 mesecev) ➔ **začetek zbiranja prispevka za promocijo prvi dan naslednjega meseca** + **izvajanje promocije** obeh sektorjev
- Za **začetek promocije proizvodov iz sheme „izbrana kakovost“** (predvideno: februar 2017) ➔ potrebno doseganje **minimalnega praga označenosti** proizvodov, pridelanih in predelanih v Sloveniji: mleko 9 %, meso 10 %
- **Potrditev specifikacije “izbrana kakovost”** za sektorja mleko in meso (v roku: 1-2 mesecev) ➔ začetek certificiranja pridelovalcev in predelovalcev
- Javni razpis za **izbor komunikacijsko-oglaševalske agencije** pripravljen ➔ objava predvidoma v prihodnjih tednih (odvisno od EK); izbor izvajalca in kampanje: poleti; **začetek kampanje**: jeseni
- **Informiranje zavezancev za prispevek** (priprave na promocijo, obvezni prispevek in shema “izbrana kakovost”): konec maja/junija
  - objave v specializiranih medijih/oddajah in začetek delovanja info točk
  - **9. junij, ob 10ih, GR** - Ljubljana: **javna predstavitev** (namenjeno: zadruge, mlekarne, klavnice, kmetije s predelavo + ostale kmetije)

Kje smo in nadaljnji koraki

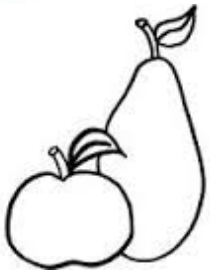

VSTOP SEKTORJA SADJA V PROMOCIJO Z LETOM 2017

- Svet za promocijo je dne 19. 4. 2016 sprejel predlog sektorskega odbora za sadje:
  - **Vse sadne vrste** v okviru Zakona o promociji
  - Višine prispevkov:
    - za nosilca kmetijskega gospodarstva – pridelovalca: **20 €/ha intenzivnega sadovnjaka**, **100 €/ha lupinarjev in jagodičevja** (0,2 ha površin zasajenih z lupinarji in jagodičjem je primerljivo z 1 ha površin intenzivnega sadovnjaka)
    - za kupca – predelovalca (za vse sadne vrste): **1,5 €/tono** sadja za predelavo
  - **Začetek zbiranja prispevka**: **od 1. 1. 2017** do 31. 12. 2019

- Priprave na vstop:
  - Priprava odredbe in uredbe o vstopu v promocijo, višini in začetku zbiranja prispevka
  - Priprava Programa promocije za sektor sadja in priglasitev pri Evropski komisiji
  - Priprava Navodil za zavezance za zbiranje prispevka v sektorju sadja

Struktura triletne promocijske kampanje

Gradnja pozitivne podobe **celotnega kmetijskega in živilskega sektorja**

- **Splošno ozaveščanje potrošnika** o skupnih atributih hrane (prednosti lokalnega okolja, pozornost na poreklo, sledljivost, svežina, kakovost, koristi uravnotežene prehrane itd.)
- Zgraditi **prepoznavnost in zavedanje** pomena nove sheme **„izbrana kakovost“**

571.000 € (država)

Fokusirano na mlečni in mesni sektor

- Značilnosti/prednosti lokalne pridelave in predelave, sistem zagotavljanja varnosti, sledljivosti in kakovosti, vrste mlečnih in mesnih proizvodov, deklaracije in označbe na njih, prehranjevalne koristi mleka in mesa
- **Informiranje o označbi** „izbrana kakovost – Slovenija“ pri mleku in mesu (posebnosti pridelave/ predelave, kakovost itd.)
- **Promocija označenih** mlečnih in mesnih proizvodov

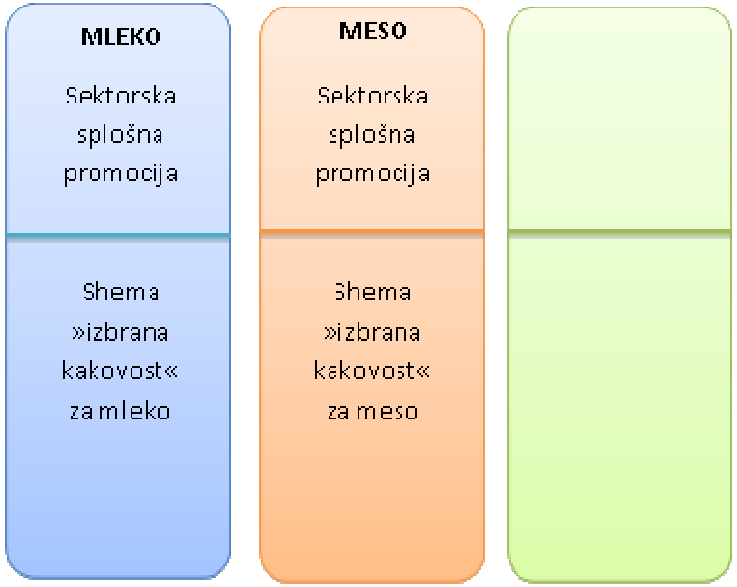

Mleko: 1,028 mio € (sektor + država)

Meso: 1.633 mio € (sektor + država)

SKUPAJ: 3,233 mio €

Cilji in vsebine promocijske kampanje

Cilji triletne promocije:

- **ohranitev ali celo povečanje potrošnje** lokalnih mlečnih in mesnih proizvodov
- **povečanje deleža označenih proizvodov** v shemi „izbrana kakovost“ z začetnih 9 % na 20 % pri mleku in z 10 % na 20 % pri mesu v roku pol leta po začetku prvih certificiranj

Cilj kampanje: povečati informiranost in osveščenost slovenskega potrošnika, da se bo pri nakupu mleka in mesa bolj kompetentno odločal, prepoznal kakovost in poreklo ter izbiral proizvode iz lokalnega okolja.

Večja ozaveščenost in zaupanje potrošnikov

Izvajanje promocijske kampanje

- **Pravila izvajanja promocije** (EU pravila o državni pomoči in Zakon o promociji)

	Prispevek sektorja in države	Omejitve pri izvajanju promocije
Splošna promocija	25% zbranega prispevka sektorja + prispevek države (ni omejen)	Ni dovoljeno navajanje porekla (Slovenija, slovensko ipd.), blagovnih znamk, podjetij.
Promocija sheme kakovosti	75% zbranega prispevka sektorja + prispevek države (do največ 50% vseh sredstev za ta namen)	Poreklo se lahko navaja, vendar kot sekundarno sporočilo.

- **Triletni program promocije in javni razpis za kampanjo**

Izvajanje promocijske kampanje

- **Kampanjo izvaja**: na javnem razpisu izbrana komunikacijsko-oglaševalska agencija (sektorja sodelujeta pri izboru in potrjevanju predloga kampanje)

- **Meritve učinkovitosti** in **pogodbene kazni** za nedoseganje ciljev kampanje

- **Aktivnosti**: oglaševanje/informiranje v klasičnih medijih (TV, radio, tisk, splet in digitalni kanali, oglaševanje na prostem ipd.) in na maloprodajnih mestih, razdeljevanje publikacij in promocijskega materiala neposredno potrošnikom, degustacije vzorcev kmetijskih in živilskih proizvodov na mestih prodaje, promocijski, izobraževalni in informativni dogodki.
- **Časovnica**: prve promocijske aktivnosti jeseni 2016 do prve polovice leta 2016

- **Zadostna sredstva za promocijo** (nujni mesečni prilivi/plačila prispevkov)
- Za začetek promocije proizvodov iz sheme „izbrana kakovost“ (predvideno: februar 2017) ➔ **doseganje <u>minimalnega praga označenosti</u>** proizvodov, pridelanih in predelanih v Sloveniji, in sicer:
  - mleko: 9 %
  - meso: 10 %

Nova nacionalna shema „izbrana kakovost“

Shema „izbrana kakovost“

Kmetijski pridelek ali živilo izbrane kakovosti je kmetijski pridelek ali živilo s **posebnimi lastnostmi**.

Posebne lastnosti **temeljijo na:**

- Merljivih
- Objektivnih oz.
- Drugih merilih

Namen je slovenske proizvode označevati z zaščitnim znakom **„izbrana kakovost – Slovenija“**

Proizvodi s **posebnimi lastnostmi**

Dva ključna elementa

Postopek pridelave ali predelave ali kakovost osnovnih surovin

Poreklo osnovne surovine

- Sestava,
- Okolju prijazna pridelava,
- Kakovost surovin,
- Dobrobit živali,
- Način krmljenja,
- Kratke prevozne poti,
- Hitra predelava surovin,…

Pridelava in predelava znotraj **iste države**

Pridelava in predelava v **različnih državah**

Kaj je specifikacija?

Potrjena SPECIFIKACIJA je **uraden dokument**, ki za posamezen sektor oz. živilo določa:

- Postopek pridelave/predelave/kakovost kmetijskih in živilskih proizvodov ter
- Poreklo osnovne surovine

ki jih morajo izpolnjevati VSI pridelovalci in predelovalci, ki želijo svoje proizvode certificirati in jih označiti s pripadajočim zaščitnim znakom.

Omogoča **vstop v shemo IK**

Pridelovalci in predelovalci si **SAMI determinirajo** posebne lastnosti in zahteve glede porekla (pravila, ki se jih morajo sami držati)

Reprezentativna skupina določenega sektorja mora zagotoviti širši konsenz med pridelovalci in predelovalci

POMEMBNA je aktivna udeležba

Potrjena specifikacija je **objavljena na spletni strani MKGP**

Uporaba zaščitnega znaka IK

Uporaba zaščitnega znaka je **OBVEZNA** pri vseh proizvodih, ki:

- imajo **CERTIFIKAT** in
- se **TRŽIJO** kot proizvodi iz sheme IK in

POMANJŠAVA

Najmanjša pomanjšava je 10 mm

V primeru majhnih embalaž se lahko zmanjša na 8 mm

UPORABA

Zaščitni znak MORA biti na OSREDNJEM VIDNEM polju embalaže oz. etikete

Potrošnik v času nakupa VIDI zaščitni znak na prvi pogled

PRIDOBITEV ZAŠČITNEGA ZNAKA

v različnih grafičnih oblikah bodo dostopni na spletnih straneh MKGP

Strošek certificiranja

Stroški so odvisni od:

- Načina pristopa k certificiranju (individualno ali skupinsko)
- Od zahtev in parametrov v specifikaciji in
- Od načina izvedbe zunanje kontrole certifikacijskih organov

Certifikat
=
dodaten letni strošek

Strošek se lahko zmanjša z vključitvijo v skupinsko certificiranje

Povračilo stroškov za PRVIH PET let od novega vstopa v shemo kakovosti

Ukrep M03 PRP – povračilo stroškov kontrole do 3000 € na kmetijsko gospodarstvo

Upravičeni do povračila so kmetijska gospodarstva kot skupine proizvajalcev za kmetijska gospodarstva

Po petletnem obdobju OD NOVEGA VSTOPA se pomoč UKINJA

Informiranje in komuniciranje z zavezanci

- Skupen projekt: Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije, Zadružna zveza Slovenije, z.o.o., Obrtno-podjetniška zbornica Slovenije, Gospodarska zbornica Slovenije – Zbornica kmetijskih in živilskih podjetij, Republika Slovenija Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano

- Pomen izvajanja skupne promocije
  - Način in obveznosti zbiranja prispevka za promocijo v praksi
  - Nova shema Izbrana kakovost

ustrezen pretok informacij na regionalni in lokalni nivo

Drugi kmetovalci, kmetijski svetovalci, zainteresirana strokovna in širša **javnost**

Nosilci kmetijskih gospodarstev (zavezanci)

Mlekarne, klavnice, zadruge in drugi posredniki (zavezanci)

Hvala za pozornost